

Aan de heer C. Heuijers
Per e-mail: cor.heuijers@gmail.com

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	datum
	10 december 2020	100176-1898\BMA\MGE	februari 2021
onderwerp		e-mailadres	
Reactiebrief Regionale Energiestrategie December 2020		energie@metropoolregioeindhoven.nl	

Beste heer Heuijers,

Dank voor uw brief van 10 december 2020, waarin u reageert op ons schrijven van 30 september 2020. Ik wil hier graag op reageren, ook namens de wethouders De Win en Bosmans van de gemeente Heeze-Leende. Hopelijk heeft de digitale inwonersbijeenkomst van 10 februari 2021 die de gemeente Heeze-Leende in samenwerking met de gemeente Valkenswaard, gemeente Cranendonck en de Metropoolregio Eindhoven heeft georganiseerd ook nog verdere (achtergrond)informatie verschaft.

U geeft in uw brief aan dat we een aantal onderwerpen/vragen uit uw eerdere brief niet hebben beantwoord. We willen hier open over communiceren, alleen hebben we nog niet alle antwoorden, omdat een aantal vragen die u stelt pas later in het proces aan de orde komt. Wij lopen uw vragen punt voor punt door.

Onderbouwing en keuze voor de zoekgebieden

In uw brief vraagt u waarom er in de concept-RES maar in 4 van de 21 gemeenten zoekgebieden liggen. Echter blijken uit de uitgebreide analyse die we hebben doorlopen in het merendeel van de MRE-gemeenten zoekgebieden naar voren te komen. In onze eerdere brief hebben we u aangegeven welke stappen zijn doorlopen om te komen tot de globale zoekgebieden in de concept-RES. De zoekgebieden zijn bepaald aan de hand van een landschapsanalyse en aan de hand van de beperkingen voortvloeiend uit de huidige wet- en regelgeving. Vanuit de gemeente Heeze-Leende is de wens gekomen om de zoekgebieden te vergroten. De achterliggende gedachte hierbij is dat de gemeente de mogelijkheid open wil houden om te kiezen voor realisatie van duurzame energie op locaties met een in onze ogen lagere natuurwaarde, waarbij we zorgen voor een versterking en uitbreiding van de natuur in de gebieden waar we dat juist wenselijk vinden.

Momenteel doorlopen we een milieueffectenonderzoek (planMER) ten behoeve van de RES. De planMER brengt de milieueffecten in beeld voor de zoekgebieden, in aanvulling op de analyses die t.b.v. de concept-

RES zijn uitgevoerd. Om te bepalen wat er onderzocht moest worden, lag in oktober 2020 de Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) ter inzage. Op basis van het planMER-onderzoek komen de locaties in beeld die, op basis van deze milieutechnische beoordeling, het meest kansrijk zijn voor ontwikkeling van grootschalige duurzame opwekking van energie uit zon en wind. U heeft uiteraard de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen als de planMER ter inzage wordt gelegd.

Het maken van keuzes over in welk zoekgebied daadwerkelijk wat gaat gebeuren vindt in de volgende stap plaats. De besluitvorming hierover ligt uiteindelijk ook bij de gemeenteraden.

Te plaatsen opwekcapaciteit en het daarbij behorend netwerk

Zoals eerder is aangegeven is nog geen keuze gemaakt voor de ontwikkeling van windturbines en/of zonnevelden in de zoekgebieden. Via het opstellen van de planMER kunnen we de vraag beantwoorden, waarom een bepaalde locatie al dan niet kansrijk is voor het opwekken van duurzame energie en welke milieueffecten daarbij optreden. Ook worden locaties ten opzichte van elkaar vergeleken. Het gebruik van het instrument planMER bevordert zorgvuldige besluitvorming rondom de RES 1.0 en maakt afwegingen transparant en navolgbaar. We hebben ook te maken met schaarste in de capaciteit op het netwerk, dat ook verder inzichtelijk wordt gemaakt door de netbeheerder. Met de resultaten van de m.e.r.-procedure wordt beoogd richting te geven aan de besluitvorming in gemeenteraden. Er wordt niet op voorhand gesteld dat bijvoorbeeld de kosten van netwerkverzwaring zwaarder wegen dan impact op leefomgeving of het leidende principe van 'iedereen draagt bij'. Een weging (van o.a. leidende principes) vindt plaats in de gemeenteraden.

Beoogde besparing

U geeft in uw brief van juli aan dat een beoogde besparing van 24% in 2050 ambitieus en buitengewoon optimistisch lijkt en een onderbouwing daarvoor ontbreekt. Op dit punt hadden we inderdaad nog niet gereageerd. In de concept-RES is geen percentage opgenomen voor de beoogde besparing in 2050, omdat het per doelgroep sterk kan verschillen wat haalbaar is aan besparing. De komende jaren willen we vol inzetten op energiebesparing en daarmee zo snel mogelijk beginnen. De rol van de regio en de gemeenten hierbij is om hierin het initiatief te nemen en te faciliteren, stimuleren en regisseren, waarbij rekening gehouden wordt met landelijke ontwikkelingen en acties op het gebied van besparing. Om de gemeenten in de regio hierin te ondersteunen wordt vanuit de RES-werkgroep Besparing toegewerkt naar besparingsplannen voor de doelgroepen Wonen, Bedrijven en Maatschappelijk Vastgoed.

Ruimte- en grondbeslag van opweksystemen in 2030 en 2050

In het planMER wordt ook de landschappelijke inpassing van de opwekking van energie uit zon en wind verder beoordeeld en er wordt een beeld gegeven welke hoeveelheid energie-opwekking er zou kunnen worden ingepast in de zoekgebieden. Ten tijde van de concept-RES bestond er nog geen compact overzicht van voorgenomen soort en omvang van de opweksystemen per gemeente. Het planMER onderzoek gaat hier meer inzicht in bieden. Met de resultaten van dit onderzoek wordt beoogd richting te geven aan de besluitvorming in gemeenteraden.

De impact van opweksystemen op het grondgebied van onze gemeente en 3 andere gemeenten

In de concept-RES zijn globale zoekgebieden aangewezen. Via het planMER-onderzoek wordt bekeken hoe kansrijk de gebieden worden bevonden voor grootschalige opwekking van energie uit zon en wind. Daarin wordt ook een verdere inschatting gemaakt van de hoeveelheid energie die zou kunnen worden opgewekt in de zoekgebieden rekening houdend met wetgeving, landschappelijke inpassing en milieu-effecten.

Draagvlak/communicatie

Het planMER-onderzoek wordt uitgevoerd met het oog op het creëren van maatschappelijk draagvlak en bewustzijn. Het maakt voor iedereen transparant wat de mogelijkheden zijn voor grootschalige opwekking van duurzame energie binnen genoemde kaders. Daarnaast maakt het transparant wat de effecten zijn. Hiermee wordt beoogd richting te geven aan het maatschappelijk debat en meer specifiek aan de lokale besluitvorming in gemeenteraden en de lokale afstemming met stakeholders en inwoners, die daaraan voorafgaat.

Het is goed om te lezen dat de Dorpsraad het voornemen heeft om de mening van de inwoners te inventariseren. We stellen het op prijs als u de conclusies doorstuurt naar de gemeente Heeze-Leende en de Stuurgroep RES.

U geeft verder aan dat bredere informatie noodzakelijk is. U heeft de volgende specifieke vragen:

Waarom moet Nederland van het gas af en waarom voert Nederland een ander beleid dan Duitsland en België?

Nederland en Duitsland zijn niet hetzelfde, onze startpositie is totaal anders en we hebben dan ook een andere route nodig om te verduurzamen. Omdat er in Duitsland nu nog veel met vervuilende oliegestookte ketels verwarmt wordt en omdat er meer kolencentrales dan gascentrales staan kunnen de Duitsers als tussenstap CO₂ besparen door op aardgas over te gaan. Een tussenstap waar ook in Duitsland trouwens veel kritiek op is. Want uiteindelijk zal Duitsland ook van het aardgas af moeten als het land in 2050 CO₂ neutraal wil zijn. Kortom, zij zijn daarmee nog verder van het einddoel (klimaatneutraal in 2050) dan wij. België wil ook 'fossielvrij' zijn in 2050. Hier wordt momenteel nog deels aardgas uit Groningen gebruikt. Omdat het Groninger veld in 2022 'dicht' gaat wordt gezocht naar alternatieven voor de korte termijn, en wordt als tussenstap een nieuw gasnet aangelegd, dat geschikt is voor zogenoemd 'rijk' aardgas uit Noorwegen, Rusland en Qatar. Maar uiteindelijk wil België ook geheel van het aardgas af.

Waarom moeten regio's zo nodig selfsupporting worden voor het totale energieverbruik?

Er is niet expliciet vastgelegd dat regio's selfsupporting moeten worden voor hun totale energieverbruik. Dit is ook geen doelstelling in de RES MRE. Wel is in het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 van de Metropoolregio Eindhoven opgenomen dat de regio koploper wil zijn in de energietransitie, met als einddoel om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn.

Waarom kopen wij geen gas in ter vervanging van olie en kolen en benutten de bestaande infrastructuur?

De aardbevingen in Groningen laten zien dat het winnen van Nederlands aardgas niet op dezelfde weg door kan gaan. We willen echter ook niet meer afhankelijk worden van aardgas uit vaak onstabiele of ondemocratische landen. Daarom is in het Klimaatakkoord afgesproken dat in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas gaan.

Op onze website www.energieregionre.nl hebben wij overigens een uitgebreid overzicht opgenomen met veelgestelde vragen en antwoorden.

Energievoorziening

U geeft aan dat wij in de concept-RES nog niets hebben opgenomen over back-upsystemen voor het geval wind en zon ons in de steek laten. De focus in de RES ligt inderdaad op grootschalige opwek van zon en wind en verduurzaming van de gebouwde omgeving, zoals door het Rijk als opdracht bij de regio's is neergelegd. In de regio zijn veel innovatieve ontwikkelingen, zoals de opslag in batterijen. We houden deze ontwikkelingen in de gaten en leggen hierbij ook de verbinding met gemeenten. Hierbij werken we samen met Brainport Development.

U geeft aan dat er steeds meer signalen zijn dat de kosten om woningen, bedrijfspanden en overheidsgebouwen 'van het gas af' te halen nooit terugverdiend worden. We hebben landelijk afgesproken dat Nederland in 2050 aardgasvrij moet zijn. Dat gaat niet in één keer: de meeste huizen zijn waarschijnlijk pas na 2030 aan de beurt. De eerste stap is het treffen van verduurzamingsmaatregelen zoals isolatie. Hiervoor is ook subsidie beschikbaar.

U geeft aan dat kernenergie niet is opgenomen in de concept-RES. Vanuit het Rijk is inderdaad bij de regio's neergelegd om de focus te leggen op de opwekking van energie via zon- en windparken in de RES. Kernenergie is geen oplossing voor de korte termijn. Op dit moment zijn er geen bedrijven die hierin willen investeren en de bouw van een centrale duurt ongeveer 20 jaar. Zie ook de factsheet Elektriciteit, op onze website www.energieregionre.nl onder Veelgestelde vragen.

Besluitvorming en rollen Metropoolregio Eindhoven en gemeente

U verzoekt ons om over het besluitvormingsproces meer duidelijkheid te verschaffen.

De 21 gemeenten in de regio, de 2 waterschappen en de provincie zijn samen verantwoordelijk voor het opstellen van de Regionale Energiestrategie en het maken van afspraken. In de Stuurgroep RES zijn al deze partijen vertegenwoordigd, waarbij de gemeenten worden vertegenwoordigd door een wethouder uit hun subregio. De organisatie Metropoolregio Eindhoven levert de procesmanagers voor het proces. De RES zelf is een politiek-bestuurlijk document en niet als zodanig bindend voor derden. De RES wordt vervolgens verankerd in een structuur- of omgevingsvisie. Daarna wordt het geoperationaliseerd in verordeningen, bestemmings- of omgevingsplannen en toegepast bij het verlenen van vergunningen. Zo wordt stapsgewijs de juridische status verankerd bij operationalisering via de instrumenten van de WRO/Omgevingswet.

Alle gemeenteraden, het bestuur van provincie en van de waterschappen moeten de RES straks vaststellen. Als regionale ambities niet optellen tot nationale doelstellingen, zal het Rijk kritisch zijn op

redenen, die door regio's worden aangevoerd om minder bij te dragen dan redelijkerwijs zou kunnen. In het uiterste geval kan het ministerie maatregelen opleggen. Wij willen daarom stimuleren dat in de regio in de gemeenten aan de voorkant een mening wordt gevormd over wat wij in de regio redelijk achten als bijdrage en wat niet, waarbij ook verschillende belangentegenstellingen op tafel komen en hierover het gesprek kan worden aangegaan. Wij vragen u dan ook om uw input goed kenbaar te maken bij uw gemeente als eerste aanspreekpunt.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Frans Kuppens', with a long horizontal stroke extending to the right.

Frans Kuppens,
voorzitter Stuurgroep Regionale Energietransitie
Metropoolregio Eindhoven